

Voices through Water

Zestaw narzędzi metodologii kreatywnych i aktywistycznych

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Numer projektu: 2023-1-AT01-KA220-YOU-000161835

Sfinansowano ze środków Unii Europejskiej. Jednak wyrażono tu wyłącznie poglądy i opinie autorów, które nie uszają odzwierciedlać poglądów i opinii Unii Europejskiej i OeAD-GmbH. Ani Unia Europejska, ani OeAD-GmbH nie może ponosić za nie odpowiedzialności.

Voices through water © jest objęty licencją
[Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Krytyczne korzystanie z mediów społecznościowych

Activist

Działanie dotyczy krytycznego korzystania z mediów społecznościowych i ich potencjału propagowania spraw społeczno-politycznych.

Grupa docelowa

Młodzi ludzie w wieku 15-23 lata

15 - 20 uczestników

Środowisko

Sala lub inna przestrzeń, która pomieści wszystkich uczestników

Czas potrzebny

1 godz. 30 min

Materiały

- Kartki papieru
- Długopisy
- Wydruki wiadomości z mediów społecznościowych na temat, który chcesz poruszyć, z przynajmniej jednym przykładem dezinformacji (fake newsy, informacje wprowadzające w błąd)

Cel/zamierzenie

Celem ćwiczenia jest rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia co do korzystania z mediów społecznościowych i dezinformacji (fake newsów, treści wprowadzających w błąd) pojawiających się w świecie cyfrowym, a także nauczenie się, jak skutecznie angażować się w kwestie społeczno-polityczne na platformach społecznościowych, zwłaszcza jeśli chodzi o tworzenie i rozpowszechnianie treści.

Instrukcje krok po kroku

Krok 1: Podziel uczestników na pary. Każda osoba wymyśla trzy zdania na swój temat: dwa prawdziwe i jedno fałszywe. Druga osoba w parze ma zgadnąć, które jest fałszywe. Następnie zamieniają się rolami. (5 minut)

Krok 2: Wszyscy uczestnicy wracają do pracy w jednej grupie. Daj im czas na omówienie pierwszego ćwiczenia (10 minut). Przykładowe pytania, które możesz zadać:

- Czy zgadliście, które zdanie było fałszywe?
- Jak udało wam się zgadnąć? Co podsunęło wam trop?

Krok 3: Podziel uczestników na mniejsze grupy. Daj każdej grupie wydruk informacji z mediów społecznościowych na określony temat (np. migracja, kryzys klimatyczny), z co najmniej jednym fake newsem. Kiedy wszyscy przeczytają informacje i obejrzą zdjęcia, poproś o przedyskutowanie poniższych pytań (10 minut):

- Czy wiadomości były dla nich ciekawe? Co do nich przemówiło, a co nie?
- Czy te wiadomości są prawdziwe czy fałszywe?
- Dlaczego tak sądzą?
- Jakiego mogą podjąć kroki, żeby się upewnić?

Krok 4: Uczestnicy wracają do pracy w jednej dużej grupie i dzielą się wnioskami z dyskusji w mniejszych grupach. Powiedz im, które wiadomości były nieprawdziwe. Omówcie następujące pytania (15 minut):

- Czy spotkaliście się wcześniej z dezinformacją lub fake newsami w internecie? Jak często?
- Skąd wiedzieliście, że to dezinformacja lub fake news? Jak można je rozpoznać?
- Jaki jest główny powód, dla którego decydujesz się udostępnić jakieś informacje w swoich mediach społecznościowych?
- Z jakich źródeł najczęściej czerpiesz informacje?

Krok 5: Podziel uczestników na te same małe grupy co wcześniej. Na podstawie wiadomości z kroku 3 (w tym także fake newsów, bo kampanie w mediach społecznościowych też mogą być nieprawdziwe i wprowadzać w błąd) mają wymyślić kampanię w social mediach w formie postu, rolki, filmiku itp. (mogą wybrać, na której platformie). Zanim zaczną, powinni zastanowić się, do jakiej grupy docelowej adresują kampanię, jakie przesłanie chcą przekazać i jak sprawić, by kampania była skuteczna i przemawiała do odbiorców. Każda grupa zapisuje/rozrysowuje swój pomysł na kartce. (25 minut)

Krok 6: Każda grupa przedstawia swój pomysł pozostałym uczestnikom. Skomentujcie pomysły i poświęćcie czas na omówienie poniższych pytań (15 minut):

- Która kampania byłaby waszym zdaniem najskuteczniejsza? Dlaczego?
- Co sądzą o kampanii opartej na fake newsach? Jakie budzi w was odczucia?
- Czy zaangażowaliście się kiedyś w jakąś kampanię w mediach społecznościowych? Co do was przemówiło, co was przyciągnęło?

Krok 7: Omówienie i ocena ćwiczenia (10 minut)

Wskazówki dla trenera

- Ważne, by wcześniej mieć informacje o narzędziach rozpoznawania fake newsów i dezinformacji. It is important to have some prior information about the tools for identifying misleading or fake news.
- Zadbaj, by wszyscy się zaangażowali i by mówiła tylko jedna osoba naraz.
- Słuchaj innych i okazuj szacunek poglądom wszystkich uczestników.

Alternatywa

W kroku 3 zamiast czytać fake newsy, uczestnicy mogą także w małych grupach napisać prawdziwy lub fałszywy artykuł, próbując być jak najbardziej przekonującym. Następnie czytają go pozostałym, którzy muszą określić, czy to prawda, czy fałsz.

Komentarz

To ciekawe ćwiczenie pozwalające poruszyć kwestię fake newsów i dezinformacji online oraz pokazać zarówno pozytywne aspekty korzystania z social mediów, jak i związane z nimi wyzwania

Źródło

Inspiracją była metoda opracowana w ramach projektu "E-trick your mind" z partnerami ze Słowenii (Zavod Voluntariat i Humanitas), Irlandii (Comhlámh) i Czech (INEX – Sdružení dobrovolných aktivit), sfinansowanego ze środków programu UE Erasmus+.